

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Pykälän 4 kohtaa 6 ehdotetaan täydennettäväksi muotoon: 6) hallinto-osasto, joka hoitaa viraston sisäiseen hallintoon liittyviä tehtäviä sekä muita tehtäviä, jotka eivät luonteensa vuoksi kuulu muulle osastolle tai osaston ulkopuoliselle toimintayksikölle.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus yhtyy esityksen perusteluissa esitettyyn arvioon siitä, että toimintaympäristön muutos korostaa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan nykyorganisoinnin muutostarpeita. Sote-uudistuksella on tavoiteltu kansalaisten yhdenvertaisuuden lisääntymistä, kun kuntapohjaisesta lukuisien järjestämistahojen mallista on siirrytty nykyiseen hyvinvointialuemalliin. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut vahvistaa samanaikaisesti valtion ohjausta.

Järjestäjien ja tuottajien vastuuta varmistaa toimintansa ja palveluidensa lainmukaisuus, asianmukaisuus, turvallisuus ja laatu, on edelleen vahvistettu lainsäädännöllä. Valvontaviranomaisten tehtäväksi on annettu entistäkin korostetummin järjestäjien omavalvonnan ohjaaminen ja valvonta.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen havaintoja vastaavasti, että hyvinvointialueiden järjestämistehtävän tuki edellyttää yhdenmukaista laillisuusvalvontaa sekä yhdensuuntaista kansallista ohjausta ja tukea kaikilta ohjaukseen kytkeytyviltä tahoilta.

Seitsemän sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaisen malli ei vastaa riittävästi yhdenmukaisen ohjauksen tarpeeseen. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen fasilitoimassa järjestäjien omavalvonnan menettelyjen yhteistyöryhmässä hyvinvointialueiden omavalvonnan vastuuhenkilöt ovat tuoneet esiin haasteena mm. aluehallintovirastojen keskenään erilaiset tavat ohjata järjestäjien omavalvonnan käytäntöjä ja menettelytapoja. Toiveet ja tarpeet Valviran ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjaukseen ovat tämän johdosta korostuneet.

Moniportainen valvontaviranomaisrakenne tuottaa turhaa hallinnollista taakkaa. Useissa eri selvityksissä on vuosien varrella todettu, että Valviran ja aluehallintovirastojen valvontatehtävien hoitamisen yhdenmukaisuuteen liittyviä haasteita, tehtävien päällekkäisyyksiä tai epäselvyyksiä työjaossa tai ohjauksuhteissa ei ole mahdollista ratkaista esimerkiksi tehtävien jaon muuttamisella, vaan ne edellyttävät myös rakenteiden muuttamista.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenjärjestelymahdollisuudet -työryhmän loppuraportista käy ilmi, että myös muut viranomaiset ovat kiinnittäneet huomioita valvonnan epätarkoituksenmukaiseen organisoitumiseen sekä siihen, että resursseja tulisi kyetä käyttämään nykyistä tehokkaammin asiakkaiden perusoikeuksien toteutumisen varmistamiseksi. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo, että järjestäjien ja tuottajien omavalvonnan rinnalle tarvitaankin tehokasta ja toimivaa viranomaisvalvontaa, joilla yhdessä varmistetaan asiakkaiden ja potilaiden turvallisuutta palveluissa.

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston perustaminen mahdollistaa sekä valvontaviranomaisen valtakunnallisen toimivallan että alueellisen läsnäolon. Alueellinen läsnäolo ja toimintakyky turvataan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueisiin perustuen, mikä on tarkoituksenmukaista vuorovaikutteisen yhteistyön näkökulmasta. Esityksen mukaan voimavarojen käyttöä tehostamalla ja valvonnan vaikuttavuutta parantamalla voidaan myös varmistaa asiakkaiden ja potilaiden oikeudet ja turvallisuus sekä parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Nykyiset seitsemän sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaista ovat Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen strategisia yhteistyökumppaneita hyvinvointialueiden ohella. Kumppanuus liittyy mm. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen tehtävään tukea sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien ja –tuottajien omavalvonnan menettelyjä. Keskus tarjoaa alustan järjestäjien ja tuottajien yhteistyölle ja valmistelee verkostoissaan työkaluja omavalvontaan ja asiakas- ja potilasturvallisuuden edistämiseen.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen mielestä ehdotettu virastorakennemuutos näyttäytyy asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta tarpeelliselta siksi, että sen myötä valvonnan resursseja on

entistä helpompi kohdentaa ja valvontaviraston asiantuntijuutta hyödyntää valtakunnallisesti kulloisenkin riskiarvion ja valvonnan tarpeen mukaisesti. Uudistus tuottaa keskuksen näkemyksen mukaan mahdollisuuden ohjata ja tukea hyvinvointialueiden ja muiden sote-järjestäjien omavalvontaa nykyistä yhdenmukaisemmin, tehokkaammin ja vaikuttavammin. Mahdollisuus puuttua tehokkaasti asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaviin tilanteisiin, joita omavalvonnalla ei saada korjattua, paranee, ja valvonnan vaikuttavuus kasvaa.

Esitetty virastouudistus mahdollistaa entistä paremmin digitalisaation hyödyntämisen, yhteisen valtakunnallisen tietopohjan kehittämisen ja ajantasaisen ja systemaattisen tiedon käytön edistämisen. Asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvat haittatapahtuma- ja vaaratilanne- sekä poikkeamailmoitukset tuottavat osaltaan tärkeää tietoa palvelujärjestelmän kyvystä tuottaa palvelut turvallisesti, vaikuttavasti ja kustannusvaikuttavasti. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo, että tällaista tietoa, samoin kuin viranomaisvalvonnasta muutoin kertyvää tietoa, tulisi pystyä tuottamaan, analysoimaan ja käyttämään hyödyksi niin alueellisessa kuin kansallisessa johtamisessa ja kehittämisessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon haitta- ja vaaratapahtumailmoitusjärjestelmän älykäs uudistaminen, jota Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus edistää ja koordinoi hyvinvointialueiden parissa, on tärkeä hanke myös omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan kannalta, sillä toteutuessaan se tuottaa tietoa palvelutoiminnan todellisista riskeistä ja niiden realisoitumisen vaikutuksista asiakkaisiin ja potilaisiin.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää hyvänä, että monialaisen lupa- ja valvontaviraston ohjauksessa toimialaohjaavan ministeriön kanta on esityksen mukaisesti toimialan talousarvio- ja kehusehdotuksen sekä tulostavoitteiden määrittelyssä määräävä siinä tapauksessa, että vuorovaikutuksessa tapahtuvassa ja yksimielisyyteen pyrkivässä, ohjausta yhteensovittavassa valmistelussa ei päästäisi toimialaohjaavien ja yleisohjaavan ministeriön kesken yksimielisyyteen. Vaikka viraston monialaisuus on nähtävä vahvuutena, viraston sisäinen organisoituminen sektorikohtaisiksi toimialoiksi edistää keskuksen näkemyksen mukaan tavoiteltavaa vuorovaikutteista ohjaussuhdetta ministeriön ja toimialan kesken. Näillä menettelyillä voidaan keskuksen käsityksen mukaan parhaiten turvata riittävään asiantuntemukseen perustuva ja muiden saman hallinnonalan tavoitteiden kanssa yhteensopiva laillisuusvalvonnan ohjaus.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää hyvänä sitä, että uuteen lupa- ja valvontavirastoon aluehallintovirastoista siirtyvää varautumisen tehtävää täsmennetään nykyisin käytettävän yhteensovittamiskäsitteen ollessa tulkinnanvarainen. Varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen varautumisen yhteistyöalueilla, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueita, on tarkoituksenmukainen, koska merkittävä osa häiriötilanteista koskee sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa ja kukin toimija vastaa jatkossakin omista varautumistehtävistään eri turvallisuustilanteisiin. Yhteistoiminnalla tarkoitetaan esityksen mukaan esimerkiksi kunkin alueellisen ja paikallisen toimijan tilanneymmäryykseen ja varautumiseen liittyvien tietojen jakamista eri toimijoiden kesken, yhteistä harjoittelu-, koulutus- ja suunnittelutoimintaa sekä yhteisesti merkittävien riskien arvioimista.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Kyllä (vastauskenttä aukeaa, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

1. Pääjohtajan keskeisimpiä tehtäviä olisi esityksen mukaan johtaa viraston toiminta-ajatuksen ja sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti viraston toiminnan kokonaisuutta ja toimintojen järjestämistä. Viraston sisäiset toiminnot tulisi esityksen mukaan suunnitella ja toteuttaa mahdollisimman joustaviksi ja tehokkaiksi.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo, että näin monialaisen ja suuren viraston kokonaisuuden johtaminen on erittäin vaativa tehtävä. Viraston sisäisten ja yhteisten toimintojen organisoiminen sekä kehittämisen ja yhtenäistämisen strateginen johtaminen vaatii laaja-alaista osaamista. Vaikka viraston toiminnan tuloksellisuudesta vastaavalla pääjohtajalla olisi esitysluonnoksen mukaan toimivalta päättää viraston työjärjestyksestä ja toimintamäärärahojen ja henkilöstövoimavarojen jakautumisesta viraston sisällä budjetin ja tulosopimuksen puitteissa, riskinä voi olla, että pääjohtajalle kuuluvan kokonaisjohtamisen tuki jää liian vähäisesti resursoiduksi, mikä edelleen vaikeuttaisi monialaiselle virastolle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Keskus ehdottaa harkittavaksi, että pääjohtajan esikunnasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Esikunnan tehtäviin voisi kuulua paitsi viraston strategian ja sisäisten toimintapolitiikkojen valmistelu myös esim. strateginen sidosryhmäyhteistyö. Se voisi tukea pääjohtajaa aktiivisen vuoropuhelun käymisessä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa ja osallistumisessa ajankohtaiseen keskusteluun sekä viraston oman toiminnan refleктоimisessa osastojen ja toimintayksiköiden kanssa. Kun muutoksen eräänä tavoitteena on esitysluonnoksen mukaan entistä tehokkaammin mahdollistaa viraston koordinoitu ja tehokas strateginen ohjaus, tavoitteiden asettaminen ja niiden seuranta, olisi esityksessä hyvä mainita, miten koko uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista tullaan seuraamaan, mittaamaan ja arvioimaan. Tavoitteista puhuttaessa olisi myös hyvä täsmentää, mitä tarkalleen ottaen tarkoitetaan lyhyellä aikajänteellä ja pitkällä aikajänteellä.

Viraston johtamisessa on tärkeä varmistaa hallinto-osaston ja muiden osastojen ja ulkopuolisten toimintayksiköiden vuorovaikutteinen yhteistyö. Virastolle asetettujen uudistumistavoitteiden kannalta on tärkeää, että esimerkiksi osastot (ja niiden ulkopuoliset toimintayksiköt) pystyvät vaikuttamaan vahvasti viraston tärkeimmän resurssin, henkilöstön, kehittämisen periaatteisiin.

2. Hallituksen esityksen perustelujen yksityiskohdista:

- s. 71: "Koska virastot ovat itsenäisiä ja myös virastojen asianhallintajärjestelmät toisistaan erillisiä, pelkästään asioiden mahdollisen yhtäaikaisen vireilläolon eri virastoissa selvittäminen on jossain tapauksissa ollut runsaasti resursseja ja aikaa vievää." -> Yhtä lailla viranomaisvalvojilla ei ole tietoa onko sama asia jo valvonnassa esim. EOA:lla tai OKA:lla. Tähän olisi hyvä kehittää koordinaatiota.

- s. 73: Huomiona, että ratkaisukäytännöt ovat vaihdelleet myös saman AVI:n alueellisten toimipisteiden välillä ja jopa toimipisteen sisällä, mikä korostaa ratkaisulinjojen yhdenmukaistamisen haastetta uudessa virastossa.

- s. 97: "Hallinto-osasto hoitaisi viraston yleishallinnon tehtävät, yhteiset sisäiset koulutus- ja kehittämistehtävät ja niiden hankinnat sekä eräät hallintoasioiden esittelytehtävät, kuten kanteluasiat." -> Pitäisikö tarkentaa minkälaisista kanteluasioista kyse?

- s. 107 Puhutaan VALO-virastosta -> Mikä on oikea/lopullinen lyhennimenimi?

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus yhtyy perusteluissa esitettyyn arvioon siitä, että toimintaympäristön muutos korostaa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan nykyorganisoinnin muutostarpeita. Seitsemän sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaisen malli ei vastaa riittävästi yhdenmukaisen ohjauksen tarpeeseen.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen mielestä ehdotettu virastorakenneuudistus näyttäytyy asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta tarpeelliselta siksi, että sen myötä valvonnan resurssit on entistä helpompi kohdentaa ja valvontaviraston asiantuntijuutta hyödyntää valtakunnallisesti kulloisenkin riskiarvion ja valvonnan tarpeen mukaisesti. Uudistus tuottaa keskuksen näkemyksen mukaan mahdollisuuden tukea hyvinvointialueiden ja muiden sote-järjestäjien omavalvontaa nykyistä yhdenmukaisemmin, tehokkaammin ja vaikuttavammin. Mahdollisuus puuttua tehokkaasti asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaviin tilanteisiin, joita omavalvonnalla ei saada korjattua, paranee, ja valvonnan vaikuttavuus kasvaa.

Esitetty virastouudistus mahdollistaa entistä paremmin digitalisaation hyödyntämisen, yhteisen valtakunnallisen tietopohjan kehittämisen ja ajantasaisen ja systemaattisen tiedon käytön edistämisen. Asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvat haittatapahtuma- ja vaaratilanne- sekä poikkeamailmoitukset tuottavat osaltaan tärkeää tietoa palvelujärjestelmän kyvystä tuottaa palvelut turvallisesti, vaikuttavasti ja kustannusvaikuttavasti. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo, että tällaista tietoa, samoin kuin viranomaisvalvonnasta muutoin kertyvää tietoa, tulisi pystyä

tuottamaan, analysoimaan ja käyttämään hyödyksi niin alueellisessa kuin kansallisessa johtamisessa ja kehittämisessä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää hyvänä, että monialaisen lupa- ja valvontaviraston ohjauksessa toimialaohjaavan ministeriön kanta on esityksen mukaisesti toimialan talousarvio- ja kehusehdotuksen sekä tulostavoitteiden määrittelyssä määräävä siinä tapauksessa, että vuorovaikutuksessa tapahtuvassa ja yksimielisyyteen pyrkivässä, ohjausta yhteensovittavassa valmistelussa ei päästäisi toimialaohjaavien ja yleisohjaavan ministeriön kesken yksimielisyyteen.

Varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen varautumisen yhteistyöalueilla, jotka vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueita, on tarkoituksenmukainen, koska merkittävä osa häiriötilanteista koskee sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa ja kukin toimija vastaa jatkossakin omista varautumistehtävistään eri turvallisuustilanteisiin.

Keskus ehdottaa harkittavaksi, että pääjohtajan esikunnasta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Esikunnan tehtäviin voisi kuulua paitsi viraston strategian ja sisäisten toimintapolitiikkojen valmistelu myös esim. strateginen sidosryhmäyhteistyö. Se voisi tukea pääjohtajaa aktiivisen vuoropuhelun käymisessä yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa ja osallistumisessa ajankohtaiseen keskusteluun sekä viraston oman toiminnan reflektomisessa osastojen ja toimintayksiköiden kanssa. Kun muutoksen eräänä tavoitteena on esitysluonnoksen mukaan entistä tehokkaammin mahdollistaa viraston koordinoitu ja tehokas strateginen ohjaus, tavoitteiden asettaminen ja niiden seuranta, olisi esityksessä hyvä mainita, miten uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista tullaan seuraamaan, mittaamaan ja arvioimaan. Tavoitteista puhuttaessa olisi myös hyvä täsmentää, mitä tarkalleen ottaen tarkoitetaan lyhyellä aikajänteellä ja pitkällä aikajänteellä.

Koskela Satu
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus